

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Nota investeren, waarderen en afschrijven Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2019

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling	4
1.3	Relevante wet- en regelgeving	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Investeren en activeren	5
2.1	Investeren	5
2.2	Activeren	5
2.3	Verschillende soorten vaste activa	5
2.3.1	Immateriële vaste activa	5
2.3.2	Materiële vaste activa	6
2.3.3	Financiële vaste activa	7
2.4	Ondergrens activering (Omvangscriterium)	7
3	Waarderen	8
3.1	Waardering	8
3.2	Waarderingsgrondslagen	8
3.3	Afwaarderen	9
3.4	Desinvesteren	9
4	Afschrijven	10
4.1	Algemeen	10
4.2	Methode van afschrijven	10
4.3	Moment van afschrijving	11
4.4	Afschrijvingstermijn	11
4.5	Componentenbenadering	11
4.6	Boekwinst en restwaarde	12
5	Procedures	13
5.1	Autorisatie investeringsbegroting en investeringskredieten	13
5.2	Overschrijding investeringskrediet	13
5.3	Informatieverstrekking	13
6	Slotbepalingen	14
6.1	Inwerkingtreding	14
6.2	Geldigheidsduur	14
6.3	Citeerregel	14

Bijlage 1: Afschrijvingstabel ODZOB	15
---	----

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In artikel 8 van de Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (2018) is opgenomen dat het AB in een afzonderlijke nota nadere regels voor het beleid over waardering, activering en afschrijving vaststelt. Tevens is hierin opgenomen dat deze nota minimaal 1x in de 4 jaar beoordeeld en eventueel geactualiseerd wordt. De nu voorliggende nota is de geactualiseerde versie van de in 2014 door het AB vastgestelde nota "Nota investeren, waarderen en afschrijven 2014".

1.2 Doelstelling

De doelstelling van deze nota is het formuleren van beleid en vastlegging van uniforme regels ten aanzien van:

- Investeren en activeren;
- Waarderen;
- Afschrijven.

1.3 Relevante wet- en regelgeving

De volgende wet- en regelgeving is in acht genomen bij de opstelling van deze nota:

- Financiële verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018;
- Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV);
- Notitie Materiele vaste activa (december 2017) van de Commissie BBV.

In de tekst wordt verwezen naar de betreffende relevante artikelen van deze wet- en regelgeving.

1.4 Leeswijzer

Na de inleiding in hoofdstuk 1 volgt in hoofdstuk 2 de beschrijving van investeren en activeren en de verschillende soorten activa. Hoofdstuk 3 beschrijft hoe de waardering van deze activa dient te geschieden. In Hoofdstuk 4 is beschreven hoe de afschrijving op deze activa bepaald dient te worden.

2 Investeren en activeren

2.1 Investeren

Een investering is een uitgave voor een (productie)middel, kapitaalgoed of gebruiksgoed waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

2.2 Activeren

Activeren is het als bezitting op de balans opnemen van aangeschafte of vervaardigde zaken die langer dan één jaar tot de beschikking van de ODZOB staan.

Conform Artikel 59 van het BBV dienen alle investeringen te worden geactiveerd (vóór 1-1-2017 gold dit alleen voor investeringen met economisch nut), uitgezonderd kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde.

2.3 Verschillende soorten vaste activa

Het BBV onderscheidt 3 soorten vaste activa. Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa (artikel 33 BBV). Onderstaand worden deze categorieën toegelicht en worden de ten aanzien van deze categorieën voor de ODZOB gekozen uitgangspunten toegelicht. Tevens wordt toegelicht of de betreffende categorie relevant is voor de ODZOB.

2.3.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden door het BBV als volgt gedefinieerd (artikel 34 BBV):

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio:

In de toelichting op het BBV wordt aanbevolen om deze kosten, zeker als deze relatief van geringe omvang zijn, niet te activeren maar deze in het jaar waarin ze worden gemaakt als exploitatielast op te nemen in de jaarrekening. Indien de kosten wel worden geactiveerd dan mag de afschrijvingsduur maximaal gelijk zijn aan de looptijd van de lening (art. 64 BBV, lid 4).

Relevantie voor de ODZOB: De ODZOB houdt zich niet bezig met het verstrekken van leningen. Kosten en agio of disagio zijn voor het verstrekken van leningen dan ook niet aan de orde. Het is niet waarschijnlijk dat de ODZOB hier in de nabije toekomst mee te maken krijgt.

Uitgangspunt ODZOB (1): Indien en voor zover hier in de toekomst sprake van zal zijn, zullen deze kosten niet worden geactiveerd maar komen deze ten laste van het lopend begrotingsjaar of begrotingsjaar van de mutatie.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief:

De kosten van onderzoek en ontwikkeling mogen worden geactiveerd indien aan enkele voorwaarden wordt voldaan. Deze voorwaarden zijn opgenomen in artikel 60 BBV.

Relevantie voor de ODZOB: De ODZOB ontwikkelt doorgaans geen eigen activa van enige importantie.

Uitgangspunt ODZOB (2): Gezien de geringe importantie brengt de ODZOB kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief direct ten laste van de exploitatierekening en worden dan ook niet geactiveerd. Mocht in de toekomst zich een situatie voordoen die qua aard en omvang zodanig wel aanleiding is om wel tot activeren over te gaan, zal dit separaat aan het Algemeen Bestuur voorgelegd worden.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden gelden:

Deze bijdragen kunnen worden geactiveerd indien wordt voldaan aan enkele voorwaarden. Deze voorwaarden zijn opgenomen onder artikel 61 BBV.

Relevantie voor de ODZOB: De ODZOB draagt vooralsnog niet bij aan activa in eigendom van derden. Ook voor de nabije toekomst wordt dit niet verwacht.

Uitgangspunt ODZOB (3): Mocht zich in de toekomst een situatie voordoen waarin de ODZOB bijdraagt in activa in eigendom van derden, dan wordt deze bijdrage geactiveerd met in achtneming van de volgens artikel 61 BBV geldende voorwaarden.

2.3.2 Materiële vaste activa

Ten aanzien van de materiële vaste activa zegt het BBV het volgende (artikel 35 BBV):

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a. investeringen met een economisch nut;
 - b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
 - c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Volgens de commissie BBV valt software, tenzij uitdrukkelijk gemotiveerd en kenbaar gemaakt, als afzonderlijk actief onder de materiële vaste activa als bedoeld in artikel 35 lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut). Gebruiksrechten op software voor onbepaalde duur, die in één keer in rekening worden gebracht vallen eveneens hieronder. Gebruiksrechten voor bepaalde duur worden verantwoord onder vooruitbetaalde kosten.

De implementatiekosten van nieuwe hard- en/of software, voor zover er sprake is van een eigen actief of indien er sprake is van gebruiksrechten voor onbepaalde duur, kunnen worden geactiveerd, omdat deze vallen onder de bijkomende kosten die op grond van artikel 63 lid 2 BBV als onderdeel van de verkrijgingsprijs worden gezien. De implementatie is noodzakelijk om het actief in gebruik te kunnen nemen. Implementatiekosten kunnen zowel de kosten van externen als kosten van eigen medewerkers betreffen. Kosten van (leverancierssupport) ondersteuning en onderhoud komen niet voor activering in aanmerking en worden als exploitatielast verwerkt.

Relevantie voor de ODZOB: Investerings van de ODZOB hebben nagenoeg uitsluitend betrekking op categorie 1.a.

Uitgangspunt ODZOB (4): Voor de ODZOB geldt dat een besluit tot activering van implementatiekosten altijd door het Dagelijks Bestuur bekrachtigd dient te worden.

2.3.3 Financiële vaste activa

Volgens BBV dienen in de balans de financiële vaste activa afzonderlijk te worden opgenomen. Het BBV onderkent onder de volgende financiële vaste activa (artikel 36 BBV):

1. kapitaalverstrekkingen aan:
 - a. deelnemingen;
 - b. gemeenschappelijke regelingen;
 - c. overige verbonden partijen;
2. leningen aan:
 - a. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;
 - b. woningbouwcorporaties;
 - c. deelnemingen;
 - d. overige verbonden partijen;
3. overige langlopende leningen;
4. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
5. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
6. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

Relevantie voor de ODZOB: De ODZOB heeft nu en naar verwachting in de nabije toekomst geen financiële vaste activa. Er zijn dan ook geen specifieke uitgangspunten voor de ODZOB gedefinieerd t.a.v. financiële vaste activa.

2.4 Ondergrens activering (Omvangscriterium)

Uit oogpunt van het in de hand houden van de administratieve last mag een ondergrens worden gehanteerd voor het activeren van investeringen.

Uitgangspunt ODZOB (5): De ODZOB hanteert als ondergrens voor het activeren van uitgaven een bedrag van € 1.000, - excl. BTW. Groepen objecten, waarvan de afzonderlijke uitgaven niet boven de € 1.000, - uitkomen, worden wel als investering beschouwd als deze een gelijksoortige functie dienen, én de totale waarde van deze samengevoegde objecten minimaal € 5.000, - excl. BTW is.

3 Waarderen

3.1 Waardering

Bij de waardering gaat het om de waardebepaling van activa en de regels die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om de waardering van balansposten, teneinde een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie.

3.2 Waarderingsgrondslagen

De gekozen methodiek voor de waardering van activa is in het stelsel van baten en lasten van invloed op de exploitatielasten van de ODZOB en daarmee op de financiële resultaten die behaald worden. Daarom is het van belang aandacht te schenken aan deze methodiek.

In het BBV zijn bepalingen opgenomen voor de waardering van activa. Hiermee wordt enerzijds voorkomen dat organisaties met de waardering van activa hun financiële resultaten kunnen beïnvloeden en anderzijds wordt bereikt dat de financiële gegevens in de loop van de tijd vergelijkbaar blijven. Hierbij dient het toerekeningsbeginsel in acht te worden genomen.

In artikel 62 lid 1 van het BBV is bepaald dat alle vaste activa worden geactiveerd voor het bedrag van de investering (bruto methode). In lid 2 en 3 wordt echter een uitzondering gemaakt, namelijk:

- bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief moeten bij de waardering in mindering worden gebracht (netto methode);
- voorzieningen, als bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, (voorzieningen ten behoeve van toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b) moeten in mindering gebracht worden op de investeringen.

In artikel 63 BBV is o.a. de regel opgenomen dat vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs (excl. BTW) en bijbehorende kosten. De vervaardigingsprijs omvat aanschaffkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

De ODZOB hanteert de volgende uitgangspunten ten aanzien van de waarderingsgrondslagen van de verschillende soorten vaste activa.

Immateriële vaste activa:

Hiervoor zijn geen nadere uitgangspunten gedefinieerd aangezien de ODZOB geen immateriële vaste activa bezit.

Materiële vaste activa:

Uitgangspunt ODZOB (6): De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en de van derden ontvangen investeringsbijdragen (netto methode). De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend.

Financiële vaste activa:

Hiervoor zijn geen uitgangspunten gedefinieerd aangezien de ODZOB geen financiële vaste activa bezit.

3.3 Afwaarderen

Artikel 65 van het BBV geeft de voorschriften weer voor de afwaardering van activa.

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen;
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs;
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buiten-gebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Het eerste en tweede lid van artikel 65 BBV hebben betrekking op waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Het is in een dergelijke situatie niet de verwachting dat de waardevermindering van tijdelijke aard is. Gedacht kan worden aan nieuwe inzichten in de technische en/of economische levensduur van activa of de aantasting van het vermogen of deelnemingen.

Uitgangspunt ODZOB: De ODZOB neemt duurzame waardevermindering van vaste activa onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking.

In het derde lid wordt voorgeschreven dat van een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, waarvan de restwaarde lager is dan de boekwaarde, wordt afgeschreven tot de restwaarde.

Uitgangspunt ODZOB: De ODZOB zal bij een volledige buitengebruikstelling het actief afwaarderen naar nul, danwel tot de restwaarde, indien die redelijkerwijs verwacht kan worden. Wanneer een actief gedeeltelijk buiten gebruik wordt gesteld, zal het actief proportioneel te worden afgewaardeerd.

3.4 Desinvesteren

Uitgangspunt ODZOB: Op het moment dat een desinvestering (verkoop van het actief) plaatsvindt wordt de boekwinst of het boekverlies incidenteel ten gunste/laste van het resultaat van het betreffende jaar gebracht. De mogelijke boekwinst wordt niet in mindering gebracht op een nieuwe investering.

4 Afschrijven

4.1 Algemeen

In voorgaande hoofdstukken is aangegeven dat alle investeringen moeten worden geactiveerd en wat de te hanteren waarderingsgrondslag is. In dit hoofdstuk komen de lasten van de geactiveerde investeringen aan bod.

Als een investering is geactiveerd dan dient hierop op grond van artikel 64 lid 1 BBV afgeschreven te worden, waarbij afschrijving plaatsvindt onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Afschrijven is het op methodische wijze, volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (artikel 64 lid 3 BBV), ten laste van de exploitatie brengen van vaste activa.

Gronden zijn duurzame goederen die niet aan slijtage onderhevig zijn oftewel er vindt geen duurzame waardevermindering plaats. Er bestaat dan ook geen noodzaak tot afschrijven. Afwaarderen als gevolg van verlaging van marktwaarde is beschreven in paragraaf 3.4.

In artikel 64 leden 4, 5 en 6 van het BBV worden op bovenstaande bepaalde t.a.v. van afschrijvingsduur immateriële vaste activa en activa in eigendom van derden nog enkele uitzonderingen genoemd.

4.2 Methode van afschrijven

De belangrijkste afschrijvingsmethoden zijn:

- vast percentage van de aanschafwaarde (lineaire afschrijvingsmethode);
- vast percentage van de boekwaarde (degressief afschrijven, niet gebruikelijk bij de overheid);
- jaarlijks gelijkblijvende rente- en afschrijvingslasten (annuïtaire afschrijvingsmethode).

De ODZOB hanteert de volgende uitgangspunten ten aanzien van de methode van afschrijving van de verschillende soorten vaste activa.

Immateriële vaste activa:

De ODZOB bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa:

Uitgangspunt ODZOB (7): De ODZOB past de lineaire afschrijvingsmethode toe voor de afschrijving op materiële vaste activa.

Financiële vaste activa:

De ODZOB bezit geen financiële vaste activa.

4.3 Moment van afschrijving

Het moment van beginnen met afschrijven is binnen de regels van het BBV een vrije keuze. De gekozen mogelijkheid wordt toegepast op alle kapitaalgoederen die gereed komen/verworven worden. Uit de volgende mogelijkheden kan worden gekozen:

- vanaf het begin van het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt / verworven wordt (een volledig jaar afschrijving); of
- medio het begrotingsjaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt (een half jaar afschrijving); of
- vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt;

Uitgangspunt ODZOB (8): De afschrijving van een nieuw kapitaalgoed start vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt.

4.4 Afschrijvingstermijn

Op grond van artikel 64, lid 3 BBV dient op vaste activa met een beperkte gebruiksduur jaarlijks afgeschreven te worden volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. De gebruiksduur is gelijk aan de verwachte economische of technische levensduur.

Het BBV schrijft geen afschrijvingstermijnen voor. De gebruiksduur dient per categorie van de kapitaalgoederen vastgesteld te worden. Er kan afgeschreven worden tot € 0 of er kan rekening gehouden worden met een restwaarde.

Een uitzondering geldt voor grond. Op grond kan niet worden afgeschreven, omdat grond geen slijtend actief is en daarom een eeuwigdurende gebruiksduur heeft.

Uitgangspunt ODZOB (9): De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn terug te vinden onder bijlage 1.

4.5 Componentenbenadering

De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief, die afzonderlijk vervangen kunnen worden, afzonderlijk worden afgeschreven op basis van de individuele waardevermindering van die delen. Per deel kan de technische of economische levensduur namelijk verschillen.

De opsplitsing in componenten wordt bepaald aan de hand van de economische of technische levensduur. De componentenbenadering resulteert in verschillende afschrijvingstermijnen voor ieder onderdeel. Voor de looptijd van de afschrijvingstermijnen zijn geen voorschriften.

Uitgangspunt ODZOB (10): De componentenbenadering wordt niet gehanteerd.

4.6 Boekwinst en restwaarde

Indien een actief met een bepaalde restwaarde wordt afgestoten, dient afboeking van de restwaarde plaats te vinden. Indien bij het afstoten een boekwinst wordt gerealiseerd (de opbrengst is hoger dan de boekwaarde), dient deze boekwinst te worden verwerkt als incidentele bate in de jaarrekening.

Uitgangspunt ODZOB: Bij afschrijvingen op investeringen wordt geen rekening gehouden met restwaarde.

5 Procedures

De autorisatie van investeringskredieten is vastgelegd in de financiële verordening ODZOB 2018.

5.1 Autorisatie investeringsbegroting en investeringskredieten

Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen het benodigde investeringskrediet weergegeven.

Tenzij expliciet anders aangegeven, autoriseert het AB met het vaststellen van de begroting de investeringsbegroting/het investeringskrediet inclusief de daarin vermelde kredietoverhevelingen uit voorgaande jaren. Niet besteed investeringsbudget vervalt niet automatisch.

5.2 Overschrijding investeringskrediet

Wanneer een overschrijding verwacht wordt van een geautoriseerd investeringskrediet met méér dan 10%, dan wordt dit door het dagelijks bestuur in de eerstvolgende vergadering/rapportage aan het algemeen bestuur gemeld. Het dagelijks bestuur voegt hierbij een voorstel toe tot begrotingswijziging of voor het bijstellen van het beleid.

Het dagelijks bestuur is gemachtigd om in uitzonderingsgevallen, zonder voorafgaande rapportage aan het AB of een besluit van het AB het hiervoor genoemde percentage te overschrijden om de belangen van de organisatie naar de inzichten op dat moment, zo goed mogelijk te behartigen. Deze omstandigheden zijn aan de orde indien het organisatiebelang in een bepaalde situatie (mogelijk) nadelig gevolgen zou ondervinden indien geen beslissing kan worden genomen en ingrijpen geen uitstel duldt. Deze uitzonderingsgevallen worden betiteld als “brandzaak” en terstond na het besluit van het DB met een begrotingswijziging gemeld aan het AB.

5.3 Informatieverstrekking

In de Financiële verordening Omgevingsdienst 2018 is bepaald dat het dagelijks bestuur minimaal 2 x per jaar het algemeen bestuur informeert d.m.v. tussentijdse rapportages. In deze rapportages zal tevens aandacht geschonken worden aan de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele stand daarvan.

6 Slotbepalingen

6.1 Inwerkingtreding

Deze nota vervangt de op 25 september 2014 vastgestelde Nota investeren, waarderen en afschrijven en treedt in werking per 1 januari 2019.

6.2 Geldigheidsduur

Het is de intentie om deze nota elke 4 jaar te actualiseren. Deze nota is geldig totdat een herziene versie is vastgesteld.

6.3 Citeerregel

Deze nota wordt aangehaald als: Nota investeren, waarderen en afschrijven Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018.

Bijlage 1: Afschrijvingstabel ODZOB

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

a.	Gronden en terreinen	n.v.t.
b.	Woonruimten	n.v.t.
c.	Bedrijfsgebouwen in eigendom	n.v.t.
d.	Bedrijfsgebouwen (aanpassingen huurpanden)	10 jaar (met een max. van de resterende looptijd van het huurcontract indien dit is opgezegd.)
e.	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	n.v.t.
f.	Vervoermiddelen	5 jaar
g.	Machines, apparaten en installaties:	
	a. Apparaten	5 jaar
	b. Hardware	4 jaar
h.	Overige materiële vaste activa:	
	a. Software	4 jaar
	b. Inventaris	5 jaar